

EDINOST

Glasiło Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edinosti je moč.«

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v tiskarnah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Upravištvu, via Torreste, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torreste« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Vabilo na naročbo.

Nanašaje se na zadnje naše vabilo, izražamo nado, da se naši prijatelji in znanci potrudijo, da se razširi krog naših čitateljev. Naše dosedanje naročnike, kateri nam gotovo še dalje zvesti ostanejo, pa prosimo, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga.

Naročniki v drugih krajih naj nam blagovoljno pošljejo denar po poštnej nakaznici, ker je to najcenejša in najsigurnejša pot. Tudi nekateri stari dolžniki naj se zdaj omajejo.

Nekaterim gospodom smo poslali list na ogled. Ako se ne mislijo naročiti, naj ga blagovoljno vrnejo.

Naš list stane za vse leto 6 fr., za pol leta fr. 3, za četrt leta fr. 1 i pol, za 1 mesec 50 soldov.

Uredništvo in Upravištvu.

Narodnost in država.

(Drugi del dalje).

Vsled človeškega nagiba za svobodo in za dobrobitje mora pa posebno taka država, katera ni v stanu zadostiti vsem narodnim težnjam v njej skupljenih ljudstev, z vso močjo delati na to, da se vravna na kolikor le mogoče svobodnej podlagi in da tudi v gmotnem obziru zadovolji svoje državljane, svoboda in dobrobitje ima v mešanih državah nadomestiti to, kar ni mogoče vresničiti glede narodnosti.

Ali povsod ni tako lahko mogoča vravna na svobodnej in dobri gospodarske podlagi. Avstrija je na priliko mešana država, na nobeno stran

dobro ograničena, ona leži mej mogočnimi vojaškimi državami, zatorej je v Avstriji potrebno močno središče, močna osrednja vlada, da v nevarnostih vsa država ne razpade. V naši državi ne bode torej nikoli mogoče doseči one svobode, kakor bi bila koristna mešani državi. Zato pa je treba, da se toliko več pazi na gmotno dobrobitje državljanov.

Kolikor manj more taka država zadovoljiti težnje po svobodi svojih državljanov, toliko večja je nevarnost, da se posamezni narodni deli odtujijo državnej ideji in ta nevarnost je toliko večja, kolikor bolj napredujejo sosednje države v političnem in materijalnem obziru. To boljše stanje v sosednjih državah naravno sili k primerjanju, taka primerjanja pa dovedejo v časih do jako neugodnih sklepov za dotično državo. Ni pa misliti, da je zadosti, ako se ljudstva materijalno zadovolje, v gmotnem obziru zadovoljeno ljudstvo toliko bolj čuti potrebo po svobodi, in kolikor bolj se taka ljudstva politično tlačijo, toliko hujše reakcije se je bati, to je dokazala uže Metternichova politika. Treba je torej zraven blagosti tudi pravo mero svobode; sicer pa se v absolutističnih državah niti ne more razvijati občno blagostanje in le nekateri privilegirani v takih državah čez mero bogatijo. Dobrobitje ljudstva, mase, pa je povsod, v narodnih in mešanih državah, najtrajnejša podlaga za dober napredek.

Važen činitelj posebno v mešani državi je tudi dinastična vez, katera posebno v velikih mešanih državah, v katerih ni mogoče zadovoljiti vseh teženj po svobodi, najbolj ljudstva veže na državo. V velikih državah starega in srednjega veka je bila dinastija

skoraj edina vez države in tudi v največjih časih ni ta vez še zgubila svoje posebne moči, in vidi se, da je celo nevarno za vsako državo, ako dinastična vez zgubi svojo veljavo. Poljska je zaradi tega propala in Francoska se, k ljubim čudovitem moči francoskega ljudstva, ne more umiriti, odkar je propala tam prava dinastija; Avstrijo pa je v najnevarnejših časih le dinastična ideja še rešila. Povsod kder se je zgubila dinastična ideja, pokazala se je neka praznota, katera se ni dala več napolniti.

Zato je treba, da državniki pazijo posebno na to, da dinastična ideja ne zgubi svojega blešča. V strogo narodnih državah je pojem »domovina« največje zedinjevalno načelo, ali v mešanih državah se to načelo različno tolmači in zato ga more skoraj nadomestovati dinastično načelo. Ali pri vsem tem (pravi pisatelj) bilo je vedno in v vsaki državi mnogo takih strank, ki so hotele slabiti to načelo, pustimo še republikanske sanjače; ali celo mej klerikalci, liberalci in konservativci ni manjkalo takih prizedavanj.

V srednjem veku so se papeži vedno postavljali za sodnike mej kranjimi glavami in to menenje še denes nekako velja, saj je celo blagi in pomirljivi papež Leon XIII. v svoji buli dne 29. junija 1881. naglašal: »Da odločuje pravica pri izvrševanju vladarske oblasti, je velike važnosti, da so voditelji držav prepričani, da ni politična oblast v korist le enega in da ima vodstvo države namen, da koristi vladanem, a ne vladajočim«. V tem tako krasnem stavku je zasledil pisatelj staro menenje o vrhovnem nadziranju papeža čez vse svetovne vladarje.

Gregor VII. in Inocencij III., pravi pisatelj, ne bi bila mogla bolj odločno govoriti. Na ta izrek se nanašajo po pisatelju revolucionarna ideja, »da so namreč vladarji le v korist ljudstev in zaradi njih na svetu«. To so učili tudi angleški liberalci, ko so Stuarde izpodili z angleškega prestola, in od tega časa se držé angleški »Whigs« načela, »da je kralj zaradi ljudstva na svetu, ne pa ljudstvo zaradi kralja«.

Pisatelj trdi, da taka načela imajo v sebi prav malo praktično vrednosti, pač pa morejo močno omajati dinastični čut, ker klerikalci in liberalci dopuščajo neko protivje mej vladarjem in ljudstvom, mesto da bi pripoznali edinost obeh, kajti dinastija brez ljudstva je nesmisel. Srečna je država, kder se ne dela ta razloček, kder pa ni te edinosti, tam niso razmere več zdrave. Sploh je proglašanje takih občnih stavkov nevarno, kajti s tem se zmešajo ideje in se množe dvomi, katerih rešenje je le ožjim krogom mogoče. Stranke rade okolo sebo mahajo s takimi gesli, ki naznanjajo neka načela, kakor svoboda, enakopravnost i. t. d., ali moč okoliščin v praktičnem življenju pokaže čestokrat, da so to le prazne besede, katere morejo v viharjih časih napraviti nevarne razpore in strastne boje. V takih zmešnjavah pride čestokrat do tega, da celo konservativci, ki bi morali vendar obstoječe podlage države braniti, cilj presežejo, ker nočejo duhu časa prav nič popustiti in tako le škodijo dinastičnemu načelu, mej tem ko bi z majhnimi koncesijami lahko vse pomirili in ohranili, in tako je prišlo, da strogi svojeglavni konservativci so dostikrat več škodovali

PODLISTEK.

Mrčhakatikà ali Ilovnatí voziček

(Dalje.)

V četrtem djanji se nam pokaže najpoprej Vardhamanaka, Čarudattov sluga, ki pravi, da je gospod šel petje poslušat. On sam pa leže k počitku.

Zdaj nastopi Čarudatta in Maitreja vrneva se od koncerta; Maitrej reče, da ga dve stvari silite do smeha, namreč, če ženska sanskrit govori in če mož p. mislimo poje. Čarudatta pa se poteguje za peva.

Tako sta se razgovarjala pred Čarudattovim bratom; sluga jima odpre, in potem ležeta spat.

Zdaj pa se tihoma prikrade Čarvilaka, brahmanec, ljubimec Midanikin in premišljuje, kako bi prišel v hišo; pokloni se Kartikaju bogu tatov in ponavlja vsa ona pravila, katerih se tatove drže, potem prevrta lukno in zleze v sobo, kjer najde Čarudatta in Maitreja, ki spita. Ko se tam nekaj časa ogleduje, je li bi se dalo kaj odnesti; zapazi Vasantasenin kovčeg z biseri in ga odnese.

Ko tako premišljuje, pride Radanika, Čarudattova služabnica, brahmanec pa nagloma zbeži. Služabnica zbudi svojega gospodarja in Maitreja, takoj zapazijo, da je zmanjkalo kovčega. Zdaj jadrkuje Čarudatta, da ga bo svet hudo sodil, ker se je pri njem Vasantasenin zaklad zgubil. H krati priteče Čarudattova žena in ponudi svoj edini niz bisera, naj ga heteri da, da

ne bodo zlobni jeziki klepetali. Teško se je odločil mož, ženino ponudbo sprejeti.

Ko se tako obotavlja, prikaže se Madanika, kakor poprej omenjeno. Vasantasena služabnica in njen ljubimec Čarvilaka. Vasantaseni prinese druga služabnica sliko Čarudattovo, katero ogleduje hetera z zanimanjem. Potem pa zvelavo vpraša služabnico, jeli slika tudi dobro zadeta, čemer pritrjuje služabnica. V tem trenutku se Vasantaseni naznani, da j. pred hišo pokrit voz, in da se je morje Samsthanaka pripeljal. Hetera se ujezi, služabnica pa olide. Zdaj se razgovarjata Čarvilaka in Madanika (Vasantasena pa ju opazuje). »Veš kaj, Madanika, jaz te hočem odkupiti s to zlatnino«. »Meni se pa do zlatev odvrne ta, da sem jo uže nekje videla, si jo li morje kje ukradel?«. Čarvilaka pa je vendar toliko poštni, k. ta pritrdi, da ga ni po poštnem načinu dobil. Madanika mu svetuje, naj zlatnino heteri da, potem da ni več tat. On pritrdi. Ljubica ga oglasi pri svoji gospotnji. Brahmanec se spodobno pokloni in tej odda zlatnino. Hetera ga sprejme in mu pové, naj Čarudatta prav lepo pozdravi in naj Madaniko z seboj v zame. (Vasantasena je poslušala ves njihov govor; da bi mogla združiti Madaniko z Čarvilakom, izmislila si je lažljivo deklica to le zlojako, da je rekla: Čarudatta mi poroča, da moraš Madaniko tistemu dati, ki ti zlatnino prinese. Čarvilaka pa tukaj spraviš, kam to meri in je jako zaljubljen. Na ozu, ki je uže pripravljen, odpelje se z Madaniko.

Pril hišo Vasantaseno zapazimo zdaj Maitreja, Čarudattovega prijatelja. Služabnica ga povabi, naj vstopi. Potem ga vodi v razne dvorane, druga je lepše

opravljena od druge. V tretjem n. pr. najde lepe sedeže za mlade gospode; tu pa tam se nahajajo mizice, na katerih leže knjige in kocke; sprehajajo se po dvorani krasne deklice, spremljevane po bogu ljubezni. V četrtej dvorani se je slišala muzika raznega muzikalnega orodja; tam plešejo krasotice enake čebelicam po medu omamljenim. V petej dvorani so jedila lepo dišela in okusno pripravljena vabila na slasten povitek; v šestej dvorani so zlatarji brusili žlahtne kamene in prstane in drugo lepотиje izdelovali; pripravljala se je okusna žganjica in vabljiva sladkarija. Sedma dvorana je bila polna raznih mladim ptičev, ki so prepevali in se ljubovali.

Vse to se je Maitreju tako dopadalo, kakor Indrovo nebo, ali Kuverova palača (Kuvera je bog bogastva). Potem pa povpraša po Vasantaseni, ko se mu pové, da je zunaj na vrtu, napoti se tja in jo spošobno pozdravi. Ko oba sedeta, vpraša hetera, kaj jej ima povedati. Na to odgovori Maitreja: »Tisti kovčeg z zlatnino sem bil v igri zgubil, in gospodarja igre je kralj nekam poslal, pa še ne ve kam; namesto tistega kovčega pa sprejmi ta niz bisera«. Vasantasena pa reče tiho: »To je blag človek; ukradli so mu ga, in zlat pa poroča, da ga je zgubil«.

Vasantasena vzame ponujano dragoceno in poroča po Maitreju Čarudattu, da ga hoče na večer obiskati.

Petemu djanju lahko napravimo napis: Nevihita. Čarudatta sedi v veži svoje hiše in gleda žalostno na temno obnebo. Tudi pride Maitreja in pravi: »Pač ni bilo lepo, da je Vasantasena sprejela zlatnino tako kar brez obotavljenja, ni vredna, da jo ljubiš, rekla mi pa je, da pride na večer«.

Zdaj prisopiše Kumbhulaka in naznani, da skoro pride hetera, za to naznanilo dobi lep dar, namreč krasen plašč.

Na to nastopi Vasantasena lepo opravljena, spremljevana po služabnici in parasitu. Čarudatta jo veselo sprejme rekši: »Na večer budim in po noči zdihujem, dragica; zdaj pa, ko si ti prišla, konec je vsemu tugovanju«.

Vsi se lejo, Vasantasena k Čarudattu in ga objame. Maitreja se pa jezi nad nevihto, gromom in bliskom, ker neki deklice straši. Čarudatta ga pa odvrne, češ: »Kaj se hudeješ, sto let naj grmi in se bliska če le morem biti v naročju svoje ljubice«.

Srečni Čarudatta pogleda na nebo in zapazi mavrico in reče: »Glej, ljubica, kako se nebo odpirat. Blisk mu je jezik, mavrica roki, in megla mogočna brada; drži kaplja na listje, kakor da bi kdo brenkal na citre in petje spremljal; hvala ljubica v sobo«.

Ko se drugo jutro Vasantasena zbudi, pride Radanika z fantekom, ki se jokaje igra z ilovnatim vozičkom. Hetera vpraša, kdo da je fantek in zakaj se joče; služabnica pa odgovori, da je Radasena, Čarudattov sin, in da se je poprej igral z zlatim vozičkom sosedovega sina; tega je moral vrniti, ona pa da mu je dala ilovnatega, s katerim pa ni zadovoljen. Blaga Vasantasena pospravi vso svojo zlatnino v fantekov voziček in ga tako potolaži.

Potem pa naznani Čarudattov sluga Vardhamanaka, da čaka Vasantaseno pokrit voz pri stranskih vratih.

(Dalje prih.)

dinastičnemu načelu, nego pa liberalizem se svojimi doktrinarnimi učbami o zboljšanju sveta.

Kakor ima vsak človek svoje posebne cilje, katere z ljubavjo zasleduje, prav tako imajo tudi narodi svoje ideale, kateri se razlikujejo po značaju dotičnih narodov. Ako je vlada v soglasju z idejami in čutili naroda, potem je lahko vladati in država postaja vedno močnejša, drugače pa je vladno delovanje jako ovirano, država trpi in ne more napredovati.

Vsaka prava vlada mora torej gledati, da je njeno delovanje v soglasju z ljudskim duhom, to je z javnim menenjem, da pa to doseže, je treba v časih nevpogljivosti, v časih pa tudi nekoliko popustljivosti, oboje pa o pravem času in nikoli ne prekasno.

Mej vladami in duhom časa pa prav lahko nastanejo nasprotja, kajti vsaka vlada je produkt zgodovinskega razvitka in v tem razvitku dinastija posebno na to vpliva, da država ne spremeni tako hitro ne notranjih ne zunanjih posebnosti, dinastija je torej edina prava nositeljica konservativnega načela vsake države.

Mogoče je, da uprav zaradi tega dinastija prenese tudi predsodke in duhu časa nasprotna načela v novejšo dobo; ali pri vsem tem to še ni toliko nesreča, kakor bi bilo večno omahovanje mej enim in drugim načelom; ker je omahovanje tudi pri človeku jako škodljivo.

Zaradi tega v monarhijah, posebno takih, katere imajo uže stare dinastije, vedno prevlada nagib h konservativizmu. Kakor opravičena je ta prikazen, prav tako ima v sebi tudi velike nevarnosti, kajti prej ali slej mora vendar priti do rasporeda mej načelom strogega držanja na starem in vedno napredujočim javnim menenjem in duhom časa, kajti politična temperatura ljudstev je vedno za par stopinj višja, nego ona vlad in vladarjev.

Ako torej pride do rasporeda mej vlado in ljudstvom, potem se mora prva v obče tako vesti, kakor je to manj ali več željam odločilne večine ljudstva primerno. (Dalje prih).

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je podaril iz lastnega premoženja 5000 gl., da se dunajskim ubogim nakupi drv.

Nekdanji ministerski načelnik, knez Adolf Auerperg, sedanji načelnik najvišjega računstva, nenadoma je umrl 5. t. m. na svojem gradu Goldegg. Poroča se, da je na njegovo mesto namenjen grof Hohenwarth.

Upravno sodišče je zavrglo priliz liberalne občine zoper naučno ministerstvo, ki je dovolilo česko šolo v Liberiah.

O nemškem trgovinskem podjetju v Trstu pišejo še vedno skoraj vsi časniki; mnogo nemških trgovinskih zbornic in trgovinskih društev je poslalo nemškemu državnemu zboru adrese, v katerih priporočajo Trst, ne pa Genova; tudi tržaška horsna deputacija je storila svoje korake za Trst. Naša vlada neki tudi odobrava to podjetje, le to želi, da bi se združilo z Lloydom. Vsa ta stvar se utegne rešiti še ta mesec.

V Budimpešti se je 8. t. m. odprla anketa, ki ima izdelati zakonski načrt o brodarstvenem redu. Te ankete se udeležujejo zastopniki avstrijske in ogerske vlade, kakor tudi poslanci tržaške in reške pomorske oblasti.

Vnanje dežele.

Papež je 6. t. m. sprejel poslance društva italijanske katoliške mladine, ki so

mu izročili, 30.000 frankov z adreso vred v katerej naglašajo, da vse storé, da bodo spolnovali papeževi poduk o encikliki glede tajnih društev. Papež je pohvalil njihovo gorečnost ter jim priporočal dela usmiljenja, katerim naj se vtiskajo krščanska načela proti strupu socializma, kakor tudi odgojo mladine, ki je up dežele.

Italijanska vlada je sklenola posadko v Asabu pomnožiti, da bo lažje varovala tamošnje italijanske naselnike. Ta sklep je storila vsled umora Bianchijeve ekspedicije.

Nemški cesar je v zahvali na voščila za novo leto berlinskemu magistratu pisal: Posebno me veseli, da se je posrečilo moje prizadevanje za utrjenje miru po shodu z vladarjema obeh velikih sosednih držav. V poročstvu miru na vzunaj je tudi zagotovilo blagodejnega razvoja naših razmer.

Na birminghamskem delavskem shodu je lord Chamberlain rekel: Angleška se ne sme bati, ker je Nemčija neke nevarne dežele posedla. Angleška nema pravice braniti prisvojitve tujih držav. Ako pa bi pretila nevarnost pravicam avstralskih naselbin, določno se Angleška zanje potegne.

Is Malage in Granade se je vsled potresa 40.000 ljudi izselilo.

V Egiptu se je v božičnih praznikih izvršila neka nekrvava revolucija. Angleška vlada, razdražena zaradi pritiska nemške in ruske vlade, sklenola je, Egipt si popolnoma podvreči ter ga priklopiti indijskemu cesarstvu. Angleški poslanec Baring je pripravil štir dekrete, s prvimi se je imela odpraviti blaginja državnega dolga, drugemu je bil predmet likvidacijski zakon, s tretjim so se imela odpraviti mešana sodišča in s četrtnim je imel egiptovski namesti kralj izročiti Egipt angleškemu varstvu. S temi dekreti je šel Baring k egiptovskemu kralju, da jih podpiše in potem bi se bilo v angleškem parlamentu naznanilo, da se je Egipt podvrnil. Egiptovski kralj je omenjene dekrete vzel ter rekel, da v 48 urah nanje odgovori; posvetoval se je potem z svojo rodbino; pri posvetovanju pa so bili angleški predlogi zavrnjeni; omenjeni dekreti v prepisu poslani zastopnikom vseh velelasti in kralj je ukazal svoj odgovor na angleškega poslanca nabiti po hišnih oglih mesta Kahire. V tem odgovoru kralj zavrača angleške predloge, ker žalijo dostojanstvo egiptovskega prestola in so v nasprotju z deželnim blagostanjem, naglašuje tudi, da angleška vlada ni izpolnila svojih zagotovil, da pokliče posadko iz Egipta, kar dela deželi veliko škodo; on dalje očita, da je le angleška vlada kriva žalostnega stanja v Egiptu in da je angleška posadka nevarna Egiptu, on zahteva, da ima 25. decembra 1884 angleška vojska zapustiti Egipt, kakor je to pogojeno, ter izroča Egipt pod varstvo Evrope. Vsled tega krepkega postopanja se je Baring odpovedal poslanstvu in zastopniki vseh držav so namestnemu kralju čestitali. 25. decembra pa so začeli angleški vojniki zapuščati Egipt. — To je hud udarec angleške vladi. Mej ljudstvom pa je nastalo veliko veselje in navdušenje; ono imenuje kralja «Monhaes el Masr, to je: rešitelj.

Is Sudana in sicer iz Kortu ja poroča Wolseley 7. t. m. da je poslal oddelek svoje vojske s živežem v Galdul, drug oddelek pa v Metammeh, kamor utegne dospeti 15. t. m. Če oddelek tu najde parnike, potem se zveže z Gordonom.

S francosko-kitajskega bojišča poroča «Agence Havas» 6. t. m.: General Negrier je potolkel 12.000 Kitajcev ter vzel njihove utrdbe. Kitajci so pobegnoli v popolnem neredu ter imajo veliko zgubo.

V severno-amerikanskem državnem zboru se je 6. t. m. podala resolucija, v katerej se naglašuje, da je zveza, kakoršna sklepa berlinska konferenca, nasprotna tradicionalnej politiki severno-amerikanskih držav. Resolucija zahteva od državnega načelnika, naj razjasne, kake naloge je dal ameriškanskim poslane in kako vladno obliko misli dati državi ob reki Kongo.

DOPISI.

Pri Sv. Ivanu, 8. pros. 1885. — (Društvo Cikorija). Čitali smo v dan 2. prosenca v našem listu o figi za tvarino Cikorje; znano nam je dobro, da je nek uđ častnega društva Cikorje čital v pravilnej silvenščini, potem pa se hitro oglasil nek cepce rekoč: «Kaj par oblaste to berejo kir jest tega slovenskega ne zastupem, tu be mogle bet pisano po naše, to je po mandarjersko. Ali dragi moji rodoljubni Slovenci, kde je ta mandarjarska pisava? ali mandarjerski jezik? tega nikdar ne uče v nobenej šoli, kakor Italijani ne uče furlansko, lombardsko, ampak čisto italijansko, tako tudi naši učenjaki nas uče čisto slovenski, in ti človeče, kadar mandarjarsko pozabiš, moral bodeš lajati, kakor pes, ker drugo ne znaš.

Dragi moji rodoljubni okoličani! — Veste morebiti vi, kdo je to človeče? čitali smo, da je bil nek mandarjarski — čič: I. Marija Laurenčič iz S. M. Majdane gornje, prvi okoličan, zidar, nekadašnji bivši Fedwehel (Sergeant) pri c. kr. okoličanskem brambovskem bataljonu, zdaj pa je vodnik krdela pri veteranskem društvu v Trstu in okolici. To človeče se je dalo vpisati v društvo Cikorje, ker je bilo tako neumne glave, da se je dalo primotiti od prav tiste irendentarske stranke to je od Rakovičeve, Maronerjeve, Benizianove, Konsolove in drugih neprijateljev naše mile domovine, prav tistim je to človeče zdaj v pest padlo, kateri so leta 1868 okoličane lovili, prav tistim, kateri so na večer 17. avgusta 1882 bombe in petarde na njega in na veteransko društvo metali, prav s tisto stranko zdaj drži, od katere je bilo hudobno delo namenjeno pri tržaški razstavi, ko nas je prišel obiskat naš sviti cesar in vsa njegova rodbina.

Tenaj dragi moji rodoljubni okoličani, kaj mislite vi o tem? Sramota mu, da se je dal v roke irendentarjev, ali bo čestito društvo veteransko, ki stoji pod pokroviteljstvom prisvitlega cesarja, terpelo mej sabo takega človeka? naj ta obleče Garibaldjevo uniformo, nikar pa naj ne nosi veteranske obleke.

Tržaška okolica, 2. januarja. — (Cezare je padel; še enkrat o tovarni sardeli; o postopanju tržaškega magistrata). — Če tudi je še 5. mesecev do volitev v Tržaški mestni svet, vredno je uže zdaj o njih govoriti. I to posebno glede IV. okraja. V imenovanem okraju »gospoduje« zdaj »extra« poslanec Cezare. Kakor mi je pa iz dobrega vira znano, prevzame pri prihodnjih volitvah kandidatstvo nek izvrsten gospod, rojen Barkovljan in sin starodavne Tržaške rodbine, koja ima i v Barkovljah (Cedasu) svoje posestvo, omenjeni gospod je predobro poznan mej Barkovljani in mej prebivalci IV. volilnega okraja. A posebno priljubljen je mej Barkovljani, koji ga bodo brez dvojbe jednoglasno volili.

Omeniti mi je tudi, da omenjeni gospod z veseljem čita »našo Edinost«. Zagovarjal bode gotovo tudi pravice okoličanov, in znano je, da je prijatelj spoštovanega g. Nabergoja.

Ker toraj gotovo znamo, da bode omenjeni gospod izvoljen v IV. okraju (ako bode kandidiral) smemo z veseljem glasom vzklikniti: Cezare je padel!

O tovarni sardeli v Barkovljah, o kojej sem pred časom v »Edinosti« poročal, čuje se še le »bleknote« sem ter tja.

Z govorjenjem se ne opravi pa nič! Treba je stopiti trdno na noge. Barkovljani mirno doma gledajo, mej tem ko jim tuje iz pod nog »zaklade« jemljejo. Sploh pa niso Barkovljani temu mnogo krivi. I to zato, ker niso na dovolj trdnem denarnem stališču. Treba bi bilo, da bi se o tem z našimi »tržaškimi prvaki« zjediniili, i skupno za delo prijeli. Omeniti mi je pri tem tudi, da si je Francozsko društvo »Société generale Française de conserves alimentaires« uže v Barkovljah prostor najelo, kder misli napraviti tovarno sardel.

O postopanju magistrata čita se vedno v listu »Edinosti«. Nedavno se je čitalo v »Edinosti« v dopisu iz Rojana, da ondotni učitelj Bonin ne dovoli Rojanskim pevcem niti da bi se v šolskem posloju peti učili. Radi omenjene stvari ni treba pa le Bonina mrziti, temveč pa »slavni« Tržaški magistrat. V Barkovljah je pred leti on dotni učitelj Mosettigl... tudi domče peve v šolsk-m posloju peti učil. In njemu gre hvala, da se je v Barkovljah narodno-umetno petje poprijelo. Omenjeni učnik pa (kakor je sam pravil) dobil je od magistrata povelje, da ne sme več narodnih slov. pesmi učiti. Če prav je bil omenjeni učnik za učenje slov. pesmi plačan, opustil je nadaljno učenje. Od tistega časa so morali domači pevci v Trstu pevovodijo iskati. A uže pred časom se je to zgubilo. I prišlo je do tega, da so postali nekdaš »prvi« Barkovljanski pevci skoraj — »zadnji«. — Zadnje dni starega leta so hoteli po starej navadi Barkovljanski godeci po raznih vaseh gost. Če tudi so imeli zato dovoljenje od magistrata, ustavil je na Prosek prišedše ondotni magistratni komisar, ter zahteval še ne-

cega drugega dovoljenja; menda od vlade! A ker godeci drugega dovoljenja niso imeli in ga tudi »treba ni bilo«, morali so oditi. Domače ljudstvo je bilo pa radi tega zelo razburjeno. — Tako ravna z nami magistrat in njegovi organi. Obalovič.

Iz Brega, 7. januarja. — V dan sv. treh kraljev je priredila čitalnica v Dolini jako zanimivo veselico. Kmetski mladenci, Ivan Sancin, je navduševal v pozdravu navzoče v ogromnem številu zbrane sosedo, kako naj bi delali, da koristijo in so ponos sebi, svojemu milemu narodu, zvesti in podložni državi in ter da neumorno služijo sveto svetel domovini.

Deklamovalki in igralci so izvršili svoje naloge v občno zadovoljnost in občno pohvalo. Deklamovali ste Anica Sancin in Emilija Monfreda, igrali pa »srečno novo leto«: gg. J. Valentič, Luka Pangerc, U. Pangerc, Jos. Vertovec in And. Vertovec.

Petje, če prav so bile nekatere kompozicije jako težke, vršilo in pelo se je dobro, kar je gotovo zboru in povodnji g. Jos. Pangarcu v čast.

Srečkanje je vzbudilo mnogo smeha. Pri srečkanju je nastopil na oder vrli pevski zbor se svojim pevovodjo g. Mahničem iz Črnegakala ter krepko in navdušeno zapel dva zbora. Udeležil se je veselice tudi pev. zbor dekanski se svojim uč. g. Blencem-slaval Trije zbori so ves večer v gostilni pri g. Pangercu tekmovali, zdaj posamezno, z laj skupno, da se je dvorana tresla. Čitalnični podpredsednik se zahvali vrlima pevskimi zboroma iz Črnegakala in Dekani ter poudarja važnost petja in izraža nado, da bi v kratkem tekmovalo zdaj tu zdaj tam še več pevskih zborov. — (Misli je baje tu na učiteljski pevski zbor). Na to se je nadaljevalo v petji, rajanji in nekajenem in splošnem veselju do ranega jutra.

Omeniti mi je še pohvalno, da se je mnogo občinstva iz Boljuna, Boršta, Ricmanj in celo nekolič. gospodje iz Trsta veselice v Dolini udeležilo; tudi župan iz Dekani g. Grižon ni zaostal — živeli!

Iz Podgrada, 5. jan. — (Bralno društvo). — Da je velike važnosti za vsak kraj, kako se snujejo in vzdržujejo in kako napredujejo društva, o tem je vsakdo prepričan. V tem obziru smo bili tu prejšnje čase zelo na slabem. A za desetletnico, katero je koncem leta 1883. praznovala »Podgradsko bralno društvo«, pokazal se je velik napredek. Rodoljubi iz vsega okraja in tudi iz sosednih so uvideli, da treba središča v središču in pristopili k društvu.

No, o tem so bila uže takrat poročila v »Edinosti«, tedaj jih ni treba ponavljati. Nego umestno je pogledati, kaj se je storilo v prvem letu prerojenja. Reči moramo, da smemo biti s prvimi uspehom zadovoljni, da si bi še mnogo želeli. A računati treba z razmerami, ki se ne dajo kar na mah predgugati. Dovršen je zdaj temelj in sodimo, da na zdravej podlogi. Društvo s tacimi načeli, kakor naše, mora napredovati. Pri tem, da se priznava domačemu jeziku popolna veljavnost i prednost, upravlja se društvo povse tolerantno. V društvu je čislal jednako Italijan i Nemec, kakor Slovenec, Hrvat i Čeh.

Pri rednem občnem zboru za 11. društveno leto je poročal tajnik obširno, iz katerega poročila nekoliko posnamemo. »Z veseljem može odbor slavnoj skupštini izvestiti, da je pokazalo naše društvo u minuloj godini puno životne snage, te da je postalo isto središtem ne samo inteligencije Podgradskoga kotara, već i djelom i susednih. Na veliko čast služi svim članom društva, da su znali slogu medju sobom uzdržati, čime se je društvo naše učvrstilo. Ne manje imade se toj lepjoj slogi zahvaliti, da su se obdržavali po zimi svake nedelje i blagdana u prostorijah društvenih jako lpepe domaće zabave«. Potem se tajnik spominja umrlega blagajnika Privšela i odišlega mnogoletnega tajnika Jelušća, omenja praznovanja cesarjevega rojstnega dne, čarobijah predstava v društvu in izleta v Matijerjo, »koji ostane svim učesnikom u veoma dobroj uspomeni«. Poroča o nekaterih zaprekah, da se niso izveli vsi sklepi lanskega zbora, posebno oni važni o podpornih članih (iz prostega ljudstva). Nasproti temu pa je zaznamovati velik napredek v tem, da je društvo ustanovilo knjižnico, ki v prvem letu obstanka šteje uže 90 knjig, većinom namenjenih pou-u prostega naroda. Knjižnica je tedaj za bodočnost posebno velike važnosti. Društvo si je nabavilo ali dobilo darovanega pohištva i opreme. Članov je 37.

Poročilo sklepa: »... bi bilo žljati, da buje u Podgradu samo jedno društvo, čime bi slova napredovala na korist mjesta i naše mile domovine«.

Poročilo blagajnika je povoljno, da si sklepa z malenkostnim deficitom, koji pa je samo navidezen, ker ima društvo precejšnjo svoto aktivnih terjatev.

V društvu bode tudi v bodoče 20 raznovrstnih časnikov, nekoliko naročenih, nekoliko posojenih i darovanih od članov in sicer: »Slov. Narod«, »Slovenec«, »Impar-

ziales, »Cittadino«, »Presse«, »Edinost«, »Soča«, »Naša Sloga«, »Novice«, »Danica«, »Mira«, »Slovane«, »Ljublj. Zvon«, »Zlata Praha«, »Illustr. Welt«, »Skrata«, »Bren-celje«, »Humorističke Listy«, »Fliegende Blätter«.

Zopet se je izvolil odstopivši odbor. Naposled je bil izvoljen soglasno edini se tu živeči ustanovnik, tedaj najstarejši član, ki ima sploh velike zasluge za društvo, gospod vitez Vieco prvim častnim članom.

Po zboru je bila zabava, ki je trajala do ranega jutra.

Domače in razne vesti.

Nj. Veličanstvo cesar je 6. t. m. pomilostil 133 kazencev, mej temi 8 v Kopru in 6 v Gradiški.

Odlikovanje. Nj. Veličanstvo je podelilo gosp. Juliju Polaku, lastniku tuk. veletržne drite in dvornemu spediteru ruskemu, viteški križ Franc Josipovega reda.

Imenovanje. G. Davorin Nemanč, profesor hrvatskega jezika na pazinske gimnaziji, imenovan je za vodjo na gimnaziji v Sarajevu.

Profesor Franc Šuklje je bil te dni imenovan profesorjem na dunajski akademski gimnaziji in je uže popustil urednostvo »Ljubljanskega lista«, katere je prevzel v Trstu v narodnih krogih poznani g. J. Naglič. — Profesor Šuklje je s tem imenovanjem na najodličnejšo gimnazijo v Avstriji odlikovan, zaradi česar mu moremo le čestitati.

Seja mestnega zbora je bila sopro 7. t. m. Drugega važnega ni bilo v tej seji, nego to, da je župan predstavil novega vladnega zastopnika pri zborovih sejah, grofa Giovanelli-ja, namestniškega svetovca. V ostalem so se vršila skoro sama nova imenovanja magistratnega nižega osobja.

Delatiško podp. društvo pod pokr. Nj. vis. cesarjevega Rudolfa (Zenski oddelek) Porje. Podpisani vabi vse družabnike in družabnice lastnega, in drugih narodnih in prijateljskih društev in sploh vse prijatelje in prijateljice del. podp. društva na ples v narodnih nošah, kateri bode v soboto dne 17. t. m. v gledišču Fenice. — Začetek točno ob 9. uri zvečer. Pomnožena godba veteranska. Točno o polnoči bode poseben v ta namen izvoljen odbor oddal 2 darila dvema najlepšim v narodni noši napravljenima plesalkama. Na plesalke v navadnej mestni noši se ne vzame obzira. Ustopnica na ples 50 soldov za vsako osebo.

Odbor ženskega oddelka. **Pogozdovanje.** Komisija za pogozdovanje okolice Tržaške je zopet dela v prepovedi nekoliko občinskih zemljišč v Bazovici in je Bazovske posestnike pozvala, da pošljejo v najkrajši dobi morebitne ugovore.

Še nekaj od Cikoriije. V večer dne 3. t. m. so nekemu Žerjavu iz S. Ivana, dobro znanemu udu C. koje, krila ostrigli, da ne bode mogel v Italijo leteti, tako bode mogel ostati na tem kraju Soče.

Tržaške novice:

Tržaški Sokol bode imel jutre ob 5 i pol uri popoldne svoj občni zbor v dvorani tržaške čitalnice. Priporočamo udom, da se udeležijo zboru in volijo, kakor je za društvo častno in koristno.

Društvo Avstria bode imelo 19. t. m. veliki ples v redutnej dvorani Politeama Rossetti.

Veteranski veliki ples bode denes zvečer v gledišču Fenice.

»Tristier Tagblatt« contra »Politika«. »Tagblatt« ni sicer ravno poklican, da »Politiki« levite bere; ali pri vsem tem se je te dni prav močno spustil na »Politika«. Koliko ima »Politika« prav, da avstrijsko vlado plaši z Bismarkom, tega ne bomo denes preiskovali, svoje mnenje v tej zadevi smo uže izrazili v št. 1. t. l. — Le to naj omenimo, da se trgovina vedno le poprime onih potov, kateri jej največ koristijo in so najkrajši in najcenejši. Ako Avstria izdela Trstu potrebne stvari, to gotovo mnogo nemške trgovine napoti skozi Trst; ako pa tega ne bode, onda tudi Bismark sam ne pomore.

Ali lepo ni od »Tagblatt«-a, da je to priliko porabil, da Slovence ponižuje, češ da oni nima jo toliko denarja in zmožnosti, da bi mogli le en sam parobrod poslati v iztočno Indijo in še drugih več. — Pred vsem je treba vedeti, da za potletja, ki koršen je »Lloyda«, je bilo treba mnogo državnega denarja. — Taka društva se tudi denes ne snujejo brez vsake vladne podpore. Torej je očitno, da so vsi javkoplačevalci kaj doprinesli v podporo Lloyda, tudi slovenski in slovenski sploh in ne le nemški. Da pa so nekateri nemški in ital. gospodje od Lloyda več koristili imeli nego Slovenci, temu je bilo krivo vse kaj drugega, nego posebna zmožnost; to je v svojem času sam »Tagblatt« potrdil. Tajiti pa ne more nihče, da so za avstrijsko plovidbo, kolikor je bilo sploh, pač več stali Slovenci in Hrvatje in sploh južni Slovani,

nego pa Nemci, saj imamo zato žive dokaze.

Ali ni večina Lloydovih kapitanov slovenskega ali pa hrvatskega pokolenja? In kateri avstrijski narod se je več pečal z brodarstvom, in kateri je bolj zmožen za ta posel, nego Slovani Primorja? Se bodo li Marušiči, Terdiči, Poščiči, Ivanoviči, Terdiči, Mandiči, Martinoviči, Marinoviči, Nikolai, Matkoviči, Stigliči, Jurkoviči, Jeličiči, Začeviči, Mahaloviči, Poliči itd. itd. učili pomorstva od gospodov, ki se zovejo na Abelsberg, Bromberg, Donnersberg, Ebersberg, Fastenberg, Gabelsberg, Hilberg, Kahlberg, Lamberg, Mannsberg itd.?

Da bi pa ti Marušiči in drugi iči imeli vso tisto pomoč, kakor so jo zaslužili, da bi se bila vlada bolj zanimala za pomorske zadeve, gotovo bi bili še več storili in napredovali, nego so. — »Tagblattov«-a šala ni bila torej na svojem mestu, bila je celo razaljavila za take kroge, kateri so se učili pomorstva v morskem valovju, in ne v gorke sobici na borsnem trgu. — katere šopirni prebivalci poznajo morje le iz »Bagna Maria«. — Kedo piše napade v »Alabardi in L'Indipendente na našo duhovščino in na naš narod? Nobeden drug, nego nek dalmatinski, dolg sub duhovnik, ki vsak dan mašuje v cerkvi Roženkranjske Matere božje. — Tako nam je povedal te dni nek od redakcije enega obeh imenovanih listov. Ta dalmatinski duhovnik, katerega ime se končuje na »ič«, je hotel dobiti neko službo, ker pa mu je škof ni mogel podeliti, zato se zdaj tako neduskovsko, nečastno mašuje. Ali tudi v glavi mu ne more biti tako čisto in vedro; mož je namreč pisal v Iredentarski list o slavizovanju okolice, kakor da ni ta bila kedaj italijanska. Zakaj ni rajše pisal o poitalijančanju Rima. — Quem deus perdere vult, dematit. Ker pa vidimo, da imamo opraviti s človekom, ki se s pametjo krega, zato ga priporočamo molitvam.

Pomenljivo pogovor med dvema Tržaškima mestnima očetoma. Slovenski odbornik se približa odborniku Poidetu in ga nagovori blizo tako-le: Čestitam Vam, da se ustanovili »Concordio« in se tako potezate za narodne pravice Slovencev. — Poido odgovori: Da v okolici, ali v Trstu ne, Trst je italijanski. — Slovenski odbornik: No saj stoji celó v Vašem programu, da hoste skrbeti za slovenske šole in slovensko uradovanje na magistratu. — Poido: Šole se, se, se, se naj ostanje v okolici, kakoršne so, ali o uradovanju v slovenskem jeziku mi nečemo vedeti. — Slovenski poslanec: »Torej pa v istini drugače mislite, nego ste to izrazili na programu, in medete le pesk v oči nekaterim okoličanom. — Poido: Kaj hočete, pisati in tiskati se da vse. — Na te besede nekoliko osramoten Poido odide. — Iz tega resničnega pogovora pa naši okoličani lahko razvidijo, kako se z njih norca delajo ljudje, ki čutijo vse za Italijo, nič za Slovence in Avstrijo. Nesramni so zadosti, da niti ne taje hudobnega namena.

Denarničarski posel je težak in nevaren, to je znano. — Denarčar tuk. filijalke kreditne banke je v soboto izplačal zastopniku papirnice v Podgori, g. Jakliču nakaznico za 1000 gl., dal mu je dva paketa, v vsakemu po 100 petakov. Tako si je mislil kasir. — G. J. sprejme oba paketa, brez da bi ga preledal, gre domu in zapre oba paketa, brez da bi ja bil natančneje pogledal, v denarnico. — Denarničar kreditne banke v soboto zvečer skontirira denarnico in zapazi, da mu manjka nič manj, nego 9000 gl. — Velika zadrega, hrup, iskanje okolo vsih, kojim je dal kaj denara, ali vse zastoj. V nedeljo je ubogi denarničar uže dobil denar, da je pokril primanjkljaj, dan izgubil službo. Gosp. J. ni bil v nedeljo doma; v ponedeljek se vrne in ker je hotel tudi svojo denarnico skontirati, odpre tudi ona dva paketa, katere je dobil pri kreditni banki, — ali ostrmi, ko vidi, da ima pred seboj mesto 200 petakov, 200 petdesetakov, hitro nese oba paketa v omenjeno banko in kedo more popisati veselje denarničarja, ko mu je bilo vrnjeno, rekli bi, lepo premoženje. — Tudi v Trstu je poleg največšleparije največje postenje.

Pežar na ladiji. Na neke ladiji, ki je zakotvena v novej luki, se je unel večeraj zjutraj ogenj, zibelj je šel uže prav visoko, pri vsem tem pa se je posredilo morakim pilotom vgasiti požar še predno je mogel napraviti veliko škodo. In ti izvrstni piloti tudi niso došli sem iz Borlina, ampak iz slovenske Dalmacije.

Nesreče. Neko 3 letno dekle je umrlo valed opeklin, samo pušč no na ognjišču, je padlo v ogenj. — Dva zlatarja sta padla raz zoba in se močno poškodovala.

Polietijsko. Neznani tatovi so vkradli iz v. ž. čka pred protajalnico v hiši št. 4 v ulici Malcantoni stišnjega blaga za f. 31 prav tako so neznan tatovi iz voz čka v novej luki odnesli sod blake. — Polietija je zaprla 13 letnega mizarja Franja P. i. Občine zaradi tatvine; Antona Z., 20 letnega postopača iz Trsta, ker je mater tepel; Ivanko V., 20 letno služkinjo iz Sv. K. iža, ker je svojemu gospodarju vkradla

50 gl.; 37 letnega slaboživca Ferdinanda S. iz Trsta, ker se je odtegnol policijskemu nadzorstvu, pod katerem stoji. Zaprla je policija še par drugih razsajalcev. Mnogo malih tatvin so neznan tatovi te dni izvršili v okolici Sv. Jakopa.

Izpred sodnije. Te dni so bili obsojeni: Jožef Žerjav iz Trsta, 32letni baranta na 6 mesecev težke ječe zaradi zločinstva posilstva, Dmitrij Princ 18letni mizar iz Aleksandrije na 2 mesca ječe zaradi ranjenja z nožem. August Selan 51letni, krojač rodoma Ljubljčan na 3 mesca zaradi sleparije. Vincencij Barison iz Trsta, 56letni klobučar, na 1 mesec zapora zaradi neopravičenega falimenta. Večeraj je bil obsojen Ivan Čebtron 51letni fakir, rojen v Dornbergu, na 6 mesecev ječe, ker je v tepežu ranil svojega tovarša in se zoperstavljal stražnikom, ki so ga aretirali.

Iz poštnega voza, ki vozi mej Koprom in Trstom, je bila vkradena poštna vreča št. 58, v kateri je bilo tudi pismo na tuk. trgovca Dragovino v znesku for. 1000. Stvar je čudna in se zdaj preiskuje.

O morskem hospicu v Gradu se niso dunajski zdravniki nič kaj ugodno izrazili, vse se čudi, da otroke pošiljajo v mrzlični Gradu, mej tem, ko imamo blizo Trsta najlepše lege za morske kopelji. Da bi bilo to obrežje francosko, stali bi uže davno razni enaki zavodi, posebno v onem tihem, krasnem pristanšču za »Miramarom«.

Nastopki tatvine pri Kranjske eskomptne banki se uže kažejo; gosp. Fr. Fortuna, pošten trgovec v Ljubljani, moral je napovedati konkurz, ker je pri banki mnogo zgubil.

Bekarničarja v Bujah so zaradi iredentovskega rogoviljenja zaprli.

Znana tvečka Tschinkel je prišla v konkurz.

Črnska čitalnica bode imela jutri, dne 11. januarja redni občni zbor.

Goriške novice. »Slov. bralno in podporno društvo v Gorici«, pripravlja veliko besedo z igro v spomin Valentina Vodnika, ki bode 7. svečana t. l. Natančnejši spored te besede o svojem času. — V nedeljo ob 11. uri popoldne bo v društvenih prostorih dražba neprodanih listov. — Odbor je izrekel pismo za zahvalo odstopivšemu tajniku, g. K. Prindiču, za njegov požrtvovalni trud v pret. letu.

Ker je prof. Coronini poslal oklic na svoje volilce, da se udeležijo jutre volilnega shoda, tudi v slovenskem jeziku, ha iredentovski listi napadajo. — Še ni dolgo, ko so isti listi hvalili istega grofa.

Čitalnica v Solkanu imela je v nedeljo 4. t. m. svoj občni zbor, pri katerem je bil voljen predsednik društva g. Tomaž Jug, nadučitelj, odborniki pa sledeči gospodje: Godnič Jožef, Gomišček Anton, Klemencič Fr., Ličar And., Mozetič Al., Makuc Jan., Vuga Jož. in Vuga Jušt, namestnika pa: Kancler Jan. in Mozetič Henr.

Čudna vest. Praški list »Politika« je prinesel te dni čudno vest, da so se škofje Goriški, Tržaški, Poreški, Ljubljanski in Krški, ko so bili te dni skupaj v Gorici, vsled želje viših krogov, tudi o tem posvetovali, kako bi se mogla ustaviti Starčevićanska agitacija mej Primorsko duhovščino. Ta vest je bosa ali pa iz nagajivosti izmišljena. Kolikor je znano, sešli so se viši pastirji v Gorici, da so bili nazoči pri posvečenju novega škofa; zaradi Starčevićanskih agitacij pa jim ni bilo treba posvetovali, ker viši pastirji sami predobro znajo, da takih agitacij mej duhovščino na Primorskem ni. Duhovščina na Primorskem se je le vedno toliko mešala v politiko, kolikor so jej dopuščale državljanske pravice in dolžnosti, vse drugo je le sumničeno vredno Iredentarijev, pa ne patrijotičnih listov. Iredentariji vedno na našo duhovščino hujskajo. Škofje pa nima jo poklica, da bi preiskovali tožbe Iredentarijev. Le še po Avstriji vedno zvestej duhovščini naj se začne udrihati in jo sumiti, drugega na Primorskem res več ne manjka!

V Ljubljani je zasačila politika 5 ponarejalcev srebrnih goldinarjev. Štirje so pod ključem, eden pa je pete odnesel na deželo, kder bo najbrže še dalje skušal svojo srečo s ponarejenim tenarjem.

Nov slovenski list. V Soboti na Premurskem začel je izhajati tednik, pisan v ogerski slovenščini. Oskar je prenegal izhajati v Rudimpešti »Slovenici Prijatelja«, čutila se je med ogerskimi Slovenci živa potreba domačega glasila. Cena novemu listu, kateri je pisan v ogerskem duhu, 3 gl. za celo leto.

Žrebanje za »Narodni dom« v Ljubljani je končano. Glavne dobitke so zadele naslednje srečke: 89.206. 53.852 37.883. 25.727. 31.253. 8642 99.03 56.036. 99.076. 56.322. 58.482. 91.709. 10.140. 13.793. 46.724. 67.230. 81.238. 754. 28.754. 86.967. 89.91. 83.073 97.125. 85.134 74.616. 28.073. 98.976. 95.946. 34.846. 16.991. 40.114 29.028. 3663. 26.490. 37.007. 89.036. 92.428. 48.243. 86.026.

87.322. 68.143. 58.753. 12.425. 32.831. 75.137. 87.225. 93.374. 51.993. 41.718. 15.209. 17.503. 55.875. 77.859. 89.402. 96.234. 62.674.

Kolera se je v Italiji zopet prikazala. V Gaeti je ta bolezen nanaglomala napala 6 oseb.

Potresi na Španjskem se še vedno ponavljajo. Iz Madrida se 2. t. m. poročalo: V Toroxu, v deželi Malaga, bili so hudi potresi z groznim podzemljskim bučanjem. V Alburuklauzu dežele Granada odprla se je zemlja, cerkev se pogreznila, le zvonikova ost moli še iz zemlje. V okolici Marsona je zemlja pogoltnola mnogo ljudi in živine v nastalih razpoklinah. — Poročilo iz Madrida od 3. t. m. pravi: V deželi Granada novi potresi; ljudstvo v groznem strahu beži iz dežele. Natančnih poročil ni. Potresi je bil 6. t. m. v Granadi zopet zelo hud. Povsod vlada grozen strah. Kralj je sklenol, odpotovati v Andaluzijo.

Amerikanskih študentov maščevanje. Nedavno se je študentom v Suvaneškem zavodu v Tenessee dovolilo, da smejo drugi dan napraviti izlet. Zvečer poprej pa je nek profesor izjavil, da njegov barometer kaže na dež, ali da bo celo hud vihar; vsled tega je bilo najkasneje vreme. To je študente tako razjezilo da so prišli v šolo z dežniki ter imeli odprte ves čas, ko je omenjeni profesor podučeval. Šala je bila tako na mestu, da študentje niso bili kaznovani. Učeni profesor pa se je zaklel in zarotil, da v prihodnje postfi vremensko prorokovanje.

Trgovinska mornarica vsa sveta ima 55.838 ladij; mej temi je 7764 parnikov in 48074 ladij na jadra. Avstro-Ogerska ima prvih 94. in posled. ih 538, tedaj skupaj 632 ladij ter je zadnja mej onimi državami, ki tekmujejo po morjih. Prvo mesto ima, kakor je znano, Angleska z 22.524 ladjami, in sicer z 4469 parniki in 17.875 ladjami na jadra. Za njo ima Francoska 458 parnikov in 2434 drugih ladij, severna Amerika 422 parnikov in 6214 ladij na jadra, Nemčija 420 in 2614, Špansko 282 in 1544, Švedsko 252 in 1950, Norveško 209 in 4003, Rusija 194 in 2431, Italija 135 in 3084, Holandsko 127 in 1153.

Nov Metuzalem. Ruski časnik prav za gotovo pripoveduje, da v vasi Nikolaevska živi kmet, po imenu Kazimir ki je bil rojen 26. maja 1694 ter ima tedaj zdaj 190 let. Ta Metuza lem je sicer zdaj jako opešan in nadožren, ali vedno ima še zdrav um — in vse zdrave čutke. Imel je tri žene in 33 otrok; zdaj ima 120 vnukov, 86 pravnukov, 23 pravnukov in 20 pravnukov tretjega rodu.

Zakonsko življenje. Vsi statistikarji, kolikor jih sploh imamo, dokazali so, da zakonski ljudje dalj žive, nego nezakonski. To pa ni nič nenaravnega, ali celo čudnega, ampak čisto naravno je, da ljudje, ki živé redno in tako, kakor jim uže sama natura, tako rekoč ukazuje, morajo biti bolj zdravi, nego oni, ki se naturnim zapovedim otežajo, ali jih celo siloma krolé, ki so tako imenovani asceti. »In medio virtus« pravi Latinec, in to je čista resnica, kar je preveč, to je škodljivo, pa bodi svinjsko pleče, pravi Notranjec. Dokazano je tudi, da kužne bolezni veliko bolj razsajajo mej nezakonskimi, nego zakonskimi, i še le to leto so francoski statistikarji dokazali, da je na Francoskem umrlo za kolero dvakrat več nezakonskih, nego zakonskih. — Naj si to tolmači vsak po svoji volji in po svojih mislih, gotovo je pa vendar to, da poznejša mrljivost pri zakonskih ni le vzrok lepšega in boljšega reda v življenji, temuč tudi zakonski stan sam, ki je najnaravnejši, tedaj tudi najbolj zdrav.

Tržno porečilo.

Kava — kupčija posebno s kavo Rio živanna. Pronaio se je te dni 2600 vred Rio po fr. 48.50 do f. 65, 800 vred Santos po f. 51 do f. 60, Java stane f. 66 do f. 68, Portorico f. 96 do f. 102, C. yion plant f. 91 do f. 130.

Sladkor — kupčija se je zboljšala in tudi cene se prav počasi pomikajo više. Prodalo se je te dni 6000 vred sladkorja po f. 17.50 do f. 21.

Sadje — srednje obrajtano. Pomeranče limoni f. 2.50 do 5.50. fige v venci f. 17 do f. 18, rožiči f. 5.50 do f. 7.50, opaša f. 13 do f. 18, cvebe navadne f. 11 do f. 15, Eleme f. 18 do f. 30, Sultanina fr. 18 do f. 34.

Olje — vedno draže. Jedilno f. 43 do f. 49, namizno f. 70 do f. 105.

Petrolje — nekoliko ceneje, denes stane f. 10.25 do f. 10.50.

Domači pridelki — fižol rudeči f. 10 do f. 10.50, bobinec f. 11.50, koks f. 12.50, maslo f. 86 do f. 100.

Žito — pšenica ruska fr. 8 do fr. 9, koruza polonavska f. 6.50 do f. 7.

Les — še precej dobro obrajtan, cene trdne.

Seno — dobro konjsko in volovsko stane f. 1.50 do 1.80.

Borzo poročilo.

Avstrijski državni papirji so tako priljubljeni in iskani, da se kurzi omenjenih papirjev vedno višje pomikajo. Borska se precej živahna.

Dunajska Borska

dne 9. januarja

Enotni drž. dolg v bankovcu 82 gld 90 k	
Enotni drž. dolg v srebru 83 » 80 »	
Zlata renta 105 » — »	
5% avst. renta 93 » 15 »	
Debitne narodne banke . . . 870 » — »	
Kreditne deince 294 » 10 »	
London 10 lir sterlin . . . 123 » 65 »	
Napoleon 9 » 7850 »	
C. kr. cekini 5 » 80 »	
100 državnih mark 60 » 35 »	

OGLASI.

Petovalca. Slovenca za Kranjsko, Primorsko in Hrvatsko išče ena prvih tržaških firm. Prosilci naj se oglašijo pri uredniku našega lista.

Išče se za neko pisarno mladeneč Slovenec ali Hrvat, kateri je dobro zmožen tudi nemščine in da razumi vsaj nekoliko italijansko. — Več poizve se pri našem upravitelstvu.

Zdravnik poskuša sam na sebi. Gosp. Beyer dr. zdravilstva v Limbergu (Spodnja Avstrija) piše, ko je švicarske kroglice lekarničarja **R. BRANDT-A** poskusil sledeče: Švicarske kroglice (dobe se v škatljicah po 70 nrč. v lekarnah), katere ste mi v poskušnjo poslali, poskusil sem na sebi in jih kot prav dobre našel.

LEKARNA RAVASINI

Piazza della Stazione

V TRSTU.

Priporočila te le posebnosti:

Katramova voda posebno dober lek proti katari, ker raztaplja lez.

Hlebčki Ravasini najboljši lek proti prehladu, katari, kašlju in boleznim v grlu.

Ribje olje naravno limonove barve, ki vonja prav malo po ribi, pristno, brez vsakega slabega okusa. Najboljši lek proti jetci, trganju, izpobom, slabosti itd.

Ribje olje mešano z jedem in zelenico, lek po ceni in gotov. priporočljiv družinam, katere imajo otroke z dvojnimi udi in ne morejo shoditi.

Adontina Ravasini lek proti reboholu, edini pripomoček, kateri precej ostavi bolečine gnjilih zob.

Eliksir in zobčisti prah za čiščenje in dobro vzdrževanje zobovja in dobre vonjava v ustih.

Dišeča glicerina proti pokanju kože, priporočljiva za z mo. Prati val vedno po teh posebnosti na ime MARKA RAVASINI, lekarna „Alta Giustizia“, Piazza della Stazione. Zaloge mineralnih vod, posebnosti domače in inostranske, kemični izdelki in vredljive, izdelki iz elastične gume, ranocelnsko orodje, diše e milo in drugi izdelki lekarni itd.

Vsaka naročba se precej izvrši.

Tržaška branilnica

Sprejemlje denarne vloge v bankovcu od 50 solotov do vsacega zneska vsak dan v tednu, razen praznikov, in sicer od 9. ure do 12. ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice . . . 3%.

Plačuje v torek, petek, soboto od 9. do 12. ure opoldne. Zneske do 50 gld. prav precej, zneske od 50 naprej do 100 gld. je treba odpovedati en dan poprej, zneske od 100 do 1000 gld. z odpovedjo 3 dni, čez 1000 gld. z odpovedjo 5 dni.

Eskomptuje menjice, domicilirane na tržaškem trgu po 3%.

Posojuje na državne papirje avstrijsko-ogrske do 1000 gl. po . . . 4%.

Daje denar tudi proti vknjiženju na posestva v Trstu, obresti po dogovoru.

Trst, 21. marca 1883

Agencija za posredovanje

u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Avstriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnijimi pogodbami. Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabi jo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodečne bolezni. Prav izvrstno ustrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na uravni, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok in čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbo in pošiljavo pa edino v lekarni Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev. Varovati se je pokvarjenih posnetkov, katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo gojufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Dr. EMIL FABIANI

zdravnik-ranocelnik-porodoslovec

sprejemlje in ordinuje vsaki dan od 2. do pol 4. ure popoldne. Nahaja se tudi v lekarni ROVIS Corso 47. Via degli artisti Mro 8 II. nadstropje.

Piccoli-jeva

želodečna esenca

lekarna Piccoli-ja „pri angelu“ na Dunajski cesti v Ljubljani izdelava kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemoroide, zlatenico, migrene, itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Steklenica 10 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.

Blagotodni gospod Piccoli v Ljubljani. Vaša želodečna esenca je jedino zdravilo, ki mi pomaga pri moji bolezni v želodcu. Vsakokrat kadar jo rabim, čutim olajšanje in zboljšanje.

Josip Sordat, župnik, Kamnje, pošta Črnič. Tuko velja izrek: „Čast zasluženju.“ Vaša želodečna esenca, katero smo jaz in mnogo drugih bolnikov rabili v bolezni, je prav čudovite moči, posebno pri želodečnih boleznih.

A. Lupetina, župnik, Kršan na Primorskem. Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Ž njo ozdravilo se mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlasiš, župnik-kan. Plominj, Primorsko. Antirrhoeum najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čitnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr. Pastilje santoninske; (kolosei zoper gliste) izkušeno zdravilo zoper gliste škatljica 10 kr. 100 koščekov 60 kr. 1000 koščekov 5 gld.

Sallolne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, pranim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prani sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci ša toliko žlice. Steklenica 36 kr. Tu navedena. Kakor vsa druga zdravila se zmiraž frišna dobe v lekarni.

G. Piccoli-ja

„pri angelu“

LJUBLJANA, Dunajska cesta.

Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska.

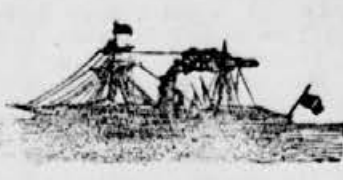
Zaloge v Trstu so v lekarnah pl. Leutenburg, Faraboschi, Prendini, Ravasini in Zanetti ter v vseh boljših lekarnah latre in Pri morske.

10-30

Medjunarodna linija

TRSTA VZI

NOVI-JORK

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije vozjo redno v Novi-Jork in vsprejajo blago in potnike po najnižjih cenah in najboljše postrežbo.

V NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA. Parnik „Germania“, 3400 ton, v 15. dan jenarja. Potniki naj se obrnejo na

J. Terkuile,

generalnega pasaznega agenta. Via dell'Arsenale 13, Teatro Comunale v TRSTU.

Kajuta za potnike 200 gld. Vmesni krov 60 gld. Zaradi vožnje blaga obrne naj se na Emillano d'Ant. Poglajen, generalnega agenta.

Zdravilni plašter

(cerot).

Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in krvična in tudi take, ki so se že spremenile v raka, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živcev in revmatizma v zgloboh, čudelo pomaga v bolečinah materinskih i. t. d. 50 letna skušnja z izvrstnim uspehom, kakor r. zvidno po neštivilnih spričalih, katere se morejo pokazati vsakemu — dobita se le v lekarni

10-1

Rovis, Corso št. 47.

Največega zanimanja za perice je

LUG FENICE

kateri nadomestuje pri pranju perila milo, sodo in pepel, ter ne poškoduje ali žge najmanjše tkanine, katere se z njim perejo.

Občinstvo aamo se boče lahko moglo prepričati o veliki koristi in majhnem trošku perila, ako se poslužuje tega luga, kajti prištedilo boče časa in denara.

Jedina zaloga v mirodilnici

C. GUARRINI

ulica S. Sebastiano št. 514.

Na drobno pa se prodaja ta lug v drugih mirodilnicah in prodajalnicah jestvin, in povsod se dobi tudi navod, kako rabiti omenjeni lug.

Senzacija in novost!

V 6 dneh si lahko vsakdo napravi modre lase, naj si bodo prej lasje črni, rujavi ali rudeči itd. po novoiznajdenem pripravilu „Blondeurs“; isto nij samo za barvati lase ampak lasje ostanejo pot-m vedno enaki, vspeh je gotov in kot neškodljivo pripoznano. — Steklenica velja 1 f. 50 kr. a. v.

V 15 minutah

se lahko lasje ali brada pobarva lepo rujavo ali črno prav naravno in stanovitno z n. ojim prenarjenim barvenim mazilom za lase „Hair-Dye“. Najgotov-jši sredstvo, vspeh takoj brez vseh težav. — Hair-Dye stane 2 fr. 20 k. a. v.

Nič več sivih las

ne bode imel oni, ki rabi mnogoizkušeni po zahvalnih pismih odlikovani „Haar-Regenerator“, isti nij površno mazilo las, ampak osiveli lasje dobe v 3-4 tednih spet svojo prejšnjo barvo. odstrani vse luske in nesnagena koži na glavi. Lasje se lepo svetijo in so kakor v mladih letih. Cena steklenici 1 f. 60 n. a. v.

Zahvalna pisma se radi tajnosti ne objavijo.

Karol Schneeweiss,

parfumeur in specialist, Wien, II Praterstrasse števil. 9.

Na deželo razpošiljam poštnim povzetjem ali pa na predplačilo in treba priložiti 20 kr. za poštnino.

11-13

NOVOST!!!

Pečat „TRST“ najprikladnejše darilo, jako koristen, zadržujoč vse, kar je potrebno v pisarni, kakor: pečat iz kavčuka, s avtomatičnim barvilom, pero in svinčnik, vse v najeleganterjši obliki iz nikla in pregledljivo, da se more hraniti v žepu. Nadalje okusno izdelani pečati v obliki medaljonov, ur, škatlic za žvepljenke in razni drugiežni pečati.

Pri odlikovanem grafičnem zavodu

HEN. FREISINGER-JA

Lloydova palača ulica „Mercato vecchio“ št. 4

V TRSTU.